

Kursplan

Fakulteten för samhällsvetenskap
Institutionen för pedagogik och lärande

4UV40Ä UVK II: Specialpedagogik, likvärdighet, mångfald och inkludering, 12 högskolepoäng

UVK II: Special education, equality, diversity, and inclusion, 12 credits

Huvudområde

Didaktik

Ämnesgrupp

Pedagogik

Nivå

Avancerad nivå

Fördjupning

A1N

Fastställande

Fastställd 2024-06-24.

Kursplanen gäller från och med vårtermin 2027.

Förkunskaper

Ämnesstudier omfattande 150 hp inom ämneslärarutbildningen, Verksamhetsförlagd utbildning I, för ämneslärare 7,5 hp samt UVK-kurserna 2UV20Ä 12 hp och 2UV30Ä 10,5 hp eller motsvarande.

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- redogöra för olika specialpedagogiska perspektiv och begrepp samt deras didaktiska konsekvenser i pedagogisk praktik på organisations-, grupp- och individnivå,
- beskriva specialdidaktikens innebörd och dess betydelse för att främja alla

elevens utveckling, lärande, behov och förutsättningar med en inkluderande målsättning,

- förklara innebörden av elevhälsans uppdrag att samverka för alla elevers lärande och utveckling utifrån likvärdighetsperspektiv med en inkluderande målsättning,
- identifiera elevers behov av specialpedagogiska och specialdidaktiska insatser på organisations-, grupp- och individnivå och med en inkluderande målsättning planera och genomföra undervisning för att stimulera alla elevers lärande och utveckling, inbegripet elever med olika, funktionsnedsättningar och neuropsykiatriska svårigheter,
- utifrån begreppet mångfald kritiskt värdera stödinsatser utifrån en inkluderande målsättning i enlighet med styrdokument och internationella konventioner,
- förklara hur elevers olikheter kan ses ur ett resursperspektiv och formulera en egen pedagogisk grundsyn där professionellt eget förhållningssätt och empatisk förmåga gentemot elever, vårdnadshavare och andra aktörer problematiseras.

Innehåll

Kursen ämnar belysa elevers olikheter utifrån specialpedagogikens tvärvetenskapliga grund. Centralt i kursen är dessutom specialdidaktikens konsekvenser i det pedagogiska arbetet kopplat till utbildningsuppdraget. Vidare behandlas elevhälsans uppdrag att i samverkan med olika aktörer arbeta förebyggande och främjande på organisations-, grupp- och individnivå, där varje elevs möjligheter ses som resurs. I sammanhanget diskuteras hur en inkluderande undervisning kan förstås och iscensättas för att möta en heterogen elevgrupp. Utifrån en inkluderande målsättning är förmågan att omsätta specialpedagogiska begrepp utifrån specialdidaktiken central för ämnesläraren. Den tvärvetenskapliga specialpedagogiken utgör en grund vid formulerandet av en egen pedagogisk grundsyn som också relateras till mångfald och likvärdighet där internationella och nationella styrdokument beaktas. I kursens verksamhetsnära moment, dvs. att genomföra observationer och intervjuer, ställs specialpedagogiska perspektiv i relation till skolans organisation, ämnesundervisningens tillgänglighet för alla elever och lärares förhållningssätt.

I relation till kursens innehåll genomför studenterna verksamhetsnära moment i skolverksamheter.

Professionell, didaktisk och vetenskaplig progression

Denna kurs är en påbyggnad på 4UV50Ä *UVK II: Skolans värdegrundsarbete, sociala relationer, ledarskap och konflikthantering, 10,5 hp*, som bearbetar skolans värdegrund, lärares förhållningssätt och rollen att vara ledare. I kursen utmanas ämneslärarens förståelse för hur undervisning i ämnet kan möta och göras tillgänglig för den heterogena elevgruppen. Med utgångspunkt i tidigare kursers lärandeteorier och ämnesinnehåll syftar kursen till att fördjupa förståelsen för hur specialpedagogiska perspektiv kan omsättas i en inkluderande undervisning med konsekvenser för organisations-, grupp- och individnivå. Kopplingen till yrkespraktiken stärks genom verksamhetsnära moment. I kursen formuleras den egna pedagogiska grundsynen utifrån mångfald, likvärdighet och yrkesetisk medvetenhet.

Kursen syftar till att studenten ska fördjupa sina kunskaper kring specialpedagogikens tvärvetenskaplighet. Genom exempelvis observationsstudier eller intervjuer tränas studenten i insamling av empiriskt material och får insikt i hur genererade data kan bearbetas.

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar, seminarier och verksamhetsnära moment i

skolverksamheter.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Kursens mål examineras genom seminarier, de verksamhetsnära momenten observationer och intervjuer, en muntlig examination individuellt och i grupp och en individuell skriftlig examination.

För betyget Godkänd krävs att kursens mål är uppnådda.

För betyget Väl godkänd krävs att studenten erhållit betyget Väl godkänd i verksamhetsnära moment samt på den individuella skriftliga examinationen.

Omexamination ges i enlighet med Lokala regler för kurs och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Linnéuniversitetet.

I det fall student med funktionsnedsättning har rätt till särskilt pedagogiskt stöd beslutar examinator om anpassad eller alternativ examination.

Kursvärdering

Kursvärdering genomförs under kursen eller i nära anslutning till kursens avslutning. Resultat och analys av genomförd kursvärdering ska skyndsamt återkopplas till de studenter som genomfört kursen. Studenter som deltar vid nästa kurstillfälle ska senast vid kursstart informeras om föregående kursvärderingsresultat och genomförda förändringar i kursen.

Överlappning

Kursen kan inte ingå i examen med annan kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i följande kurs/kurser:

2UVÄ12 Skolväsendets historia, värdegrund och samhällseliga villkor för ämneslärare - inriktning gymnasieskolan, 7,5 hp överlappar med 1,5 hp.

4UVÄ14 Specialpedagogik för ämneslärare - inriktning gymnasieskolan 7,5 hp.

Övrigt

Kursen utgör den fjärde kursen inom det utbildningsvetenskapliga området i ämneslärarprogrammet.

Eventuella merkostnader vid observationsstudier eller intervjuer bekostas av den enskilde studenten.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Ahlberg, Ann (senaste upplagan). *Specialpedagogik i ideologi, teori och praktik: att bygga broar*. Stockholm: Liber, (192 s). Valda delar, ca 178 s.

Bergnehr, Disa (2019). Barnperspektiv, barns perspektiv och barns aktörskap - en begreppsdiskussion. *Nordisk tidsskrift för pedagogikk och kritikk*, 5, 49-61. (12 s). (tillgänglig på internet)

Borgbjerg Hansen, Helga & Degn Mårtensson, Brian (red.) (senaste upplagan). *Specialdidaktik i teori og praksis: undervisning på specialskoler og i specialklasser*. Köpenhamn: Hans Reitzel. (210 s).

Florian, Lani (2008). Inclusion: special or inclusive education: future trends. *British journal of special education*, 35(4), 202-208. (5 s). (tillgänglig på internet).

Hjärne, Eva & Säljö, Roger (red.) (senaste upplagan). *Elevhälsa och en hälsofrämjande skolutveckling i teori och praktik*. Malmö: Gleerups, (280 s).

Holmqvist, Mona (red.). (2024). *Specialdidaktik för innehållsinkluderande undervisning*. Malmö: Gleerups, (288 s).

Karlsudd, Peter (2022). När inkluderingen devalveras och utmaningar omvandlas till dilemman. *Pedagogisk forskning i Sverige*, 27(2), 153-160. (6 s). (tillgänglig på internet)

Magnússon, Gunnlaugr (2019). An amalgam of ideals - images of inclusion in the Salamanca Statement. *International Journal of Inclusive Education*, 23(7-8), 677-690. (12 s). (tillgänglig på internet)

Juvonen, Jaana, Lessard, Leah, Rastogi, Ritika, Schacter, Hannah & Smith, Danielle Sayre (2019). Promoting social inclusion in educational settings: Challenges and opportunities. *Educational Psychologist*, 54(4), 250-270. (20 s).

Stensmo, Christer (senaste upplagan). *Pedagogisk filosofi: en introduktion*. (2., [rev.] uppl.). Lund: Studentlitteratur, (279 s).

Svaleryd, Kajsa & Hjertson, Moa (senaste upplagan). *Likabehandling i förskola & skola*. Stockholm: Liber, (250 s).

Valbar skönlitteratur som berör elevers varierade förutsättningar, olika funktionsnedsättningar samt vetenskapliga artiklar kopplade till inkludering relaterat till ditt/dina ämnen, (ca 250 s).